ANUL III. — No. 4.
15 DECEMBRIE 1926.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar
şi în românul necinstit şi înstrăinat!“

ÎNFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine“

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei
Abonamentul 1 an 300 lei, 6 luni 150 lei

Redactor responsabil: Dr. LAZĂR ISAICU
Secretar de redacţie: CAIUS BARDOŞI

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:
CLUJ, STR. BOB No. 7.

TIPOGRAFIA „DACIA“
CLUJ, C. VICTORIEI 7.

ANUL III. — Nr. 4 15 DECEMBRIE 1926

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine“

Francmasoneria în lumina „Protocoalelor“

In două rânduri am desvăluit în coloanele acestei reviste sufletul nemărturisit al Francmasoneriei şi pericolul ce reprezintă pentru viaţa naţională a ori cărui popor creştin.

Am arătat cum însuşi Papa Leon XIII dela înălţimea îndatoririi lui de a apăra biserica, a intervenit şi a felicitat la 1890, prin scrisoare publică, pe autorul Paul Rosen, care în studiul lui întitulat „L'Ennemie sociale“ a denunţat întregii lumi fondul criminal al conducerii masonice. Spre a nu se putea obiecta că lupta tradiţională[1]) a Vaticanului, contra acestei organizaţii oculte, ar conţine o exagerare unilaterală, am reprodus un strigăt de alarmă dintr'o tabără opusă: *nu* din partea clericalilor, ci din partea adversă clericalilor, din partea unui grup imposant de laici, şi anume am reprodus în numărul din Septembrie 1926 al acestei reviste, concluziile deputatului francez *Prache*, împărtăşite de o întreagă comisie parlamentară, cu privire la pericolul ce ameninţă Franţa.

Ne-am făcut datoria să deschidem ochii cititorului român asupra unei primejdii, care de mult în Occident preocupă spiritele luminate fie că stau în slujba bisericii, fie că aparţin lumei laice.

La noi, francmasoneria abia acum, după război, a început să intereseze marele public, deşi profesorul Universitar Paulescu încă din România mică dăduse alarma.

Chestiunea se prezintă astăzi, după cum am demonstrat, ca o latură a problemii jidoveşti[2])

In zadar se va obiecta că în organizaţiile masonice întră şi creştini, că acolo se propăvădueşte nu numai iubirea de aproape, dar mai ales în largă măsură se cultivă sentimentul naţional; în zadar se va obiecta că francmasoneria din România nu are nimic comun cu acele loji din streinătate, cari poartă un caracter cosmopolit; în zadar se va declama la toate ocaziile că francmasoneria dela noi reprezintă vatra celui mai înflăcărat patriotism românesc; asemenea declaraţii ies din fondul de minciună şi hipocrizie, cari stau ca temelii nesguduite la baza întregii organizaţii.

Nu încercăm prin aceste rânduri să extirpăm minciuna şi făţărnicia dint'ro instituţie oculta, care de veacuri se nutreşte cu atare aliment sufletesc, creşte şi prosperă prin el.

Adevăraţii conducători ai francmasoneriei înţeleg bine, că a renunţa la hipocrizia prin care se ascunde impenetrabilul secret, ar însemna a desfiinţa ordinul masonic.

Scopul urmărit aici, este de a lumina pe acei membri masoni, cari în buna lor credinţă se mândresc de a face parte dintr'o societate ce, pretinde a sluji cauza neamului românesc.

Aceşti bieţi oameni trebuesc treziţi; trebuiesc scuturaţi până vor vedea realitatea. Ei bine, Dlor, realitatea este cu totul alt-fel decât vi se prezintă în logile masonice. Mai întâi de toate, Dvoastră nici nu ştiţi unde intraţi, nici cu cine lucraţi, nici cine vă conduce, nici cum sunteţi apreciaţi de aceia cari efectiv vă conduc.

Intraţi într'o celulă minusculă a unui organism pe care nu-l cunoaşteţi toată viaţa. Bieţi naivi încântaţi cu vorbe goale, credeţi că aţi aflat totul păşind pe o treaptă, când de fapt de asupra voastră se înalţă atâtea trepte pe cari nu le vedeţi! Pe fie-care din acele trepte stau alte serii de naivi, cari nu ştiu nimic despre membrii de pe treapta imediat superioară. Totul este aranjat în piramidă cu foarte numeroase trepte. Cei dela bază, cei dela mijloc până sus de tot nu văd vîrful. Puţinii invizibili din vârf văd însă în jos pe toate treptele până la bază.

Ceiace se debitează ca doctrină membrilor de pe o treaptă diferă de învăţământul dat membrilor de pe

---

1) Este tradiţională politica Vaticanului de a combate francmasoneria pe cale oficială aşa cum a făcut Papa Clemens XII, 21 de ani după înfiinţarea sectei oculte (1717) prin enciclica *„In eminenti“* din anul 1738. Aceiaşi atitudine au avut şi papii următori până în zilele noastre, şi anume: in 1751 Benedict al XIV prin constituţia *„Providas“*; 1821, Piu VII prin enciclica *„Ecclesiam“* I în 1825, Leon XII prin enciclica *„Tuo graviora“*; în 1832, Gregoriu XVI prin enciclica „Mirari vos“; în 1865 Piu IX prin enciclica „Multiplices inter se“; în 1884 Leon XIII prin enciclica „Humanum genus“ (cf. Wetzer und Welte's Kirchenlexicon. Ed. II. Tom IV. din 1886 sub articolul „Freimaurer“ pag 1983).

2) Cu desvăluirea jidanilor în Francmasonerie s'au ocupat şi înalţi prelaţi ai Bisericii apusene, precum:

Mgr. Léon Meurin, archevêque — évêque de Port — Louis, La Francmaconnerie Synagogue de Satan, Paris 1893. Acest înalt prelat nu se sfieşte să spună adevărul pe faţă făcând (pag. 11) următoarea constatare: „Ayant accaparè les trésors et pouvoir civil de ce monde, le Juif fait une guerre acharnée, sans merci et sans trêve, à l'Eglise de Jesus-Christ et á tous ceux qui refusent de fléchir le genou devant lui et son veau d'or. Ceindre le front du Juif du **diadème royal** et mettre sous ses pieds le **royaume** du monde, voilà le vrai but de la franc-masonnerie“.

Mgr. Henri Delassus, docteur en théologie, directeur de la „Semaine religieuse“ du diocése de Cambrai, Le Probléme de l'heure présente, Paris 1905, având în frunte o scrisoare a Arhiepiscopului de Cambrai, au data de 14 Iunie 1904, şi o alta scrisoare a Cardinalului Merry del Val, cu data de 15 August 1904, prin care acesta mulţumeşte autorului în numele Papei pentru trimeterea operei menţionate.

Autorul nu se sfieşte a demasca pe jidani în societăţile francmasone şi la sfârşitul volumului I dela pagina 619 până la 659 reproduce documente zdrobitoare desvăluind machinaţiunile jidoveşti; şi totuşi eminenţi prelaţi francezi au avut curajul să-i laude studiul aşa cum merită, fără a se gândi la consecinţe prin faptul că jidanii sau politicianii jidoviţi s'ar simţi contrariaţi prin asemenea manifestaţiuni de sinceritate. Iată cum judecă Mgr. H. Mannier, episcop de Lydda opera lui Delassus:

„C'est un ouvrage savant, documenté, considerable, qui doit être sérieusement etudié et médité par tous les hommes sérieux qui se preoccupent du triste état de notre société, qui en recherchent les causes et les effets“.

In acelaşi sens se exprimă Em. S. Cardinalul Gennari şi Mgr. de Cabriéres.

treapta din imediata apropiere. Tuturor li se predică cu aceiaşi făţărnicie iubirea de umanitate şi grija permanentă de a o ferici. Această notă de minciună este comună întregii propagande masonice; dincolo de hipocrizia vălului umanitar care-i îmbrobodeşte pe toţi, miezul doctrinei diferă dela treaptă la treaptă şi chiar dela membru la membru.

Voi, bieţi masoni creştini, sunteţi turma cuvântătoare mânată către o ţintă, ce vă rămâne necunoscută.[3]) Intraţi ademeniţi de formula unui ideal; şi vieţuiţi acolo legaţi la ochi, pentru-că oculta conducere ştie să vă satisfacă micile interese materiale, ştie să vă împlinească măruntele ambiţii, ştie să vă mângâie vanitatea voastră stearpă şi uşuratică, în schimbul unei contra prestaţiuni, a cărei valoare, în oarba voastră naivitate nu o apreciaţi; vă faceţi instrumentul celui mai formidabil adversar al societăţii creştine şi naţionale din care faceţi parte.

Pentru a-l mânui cu maximul de efect, francmasoneria şi-a făurit instrumentul uman din tot felul de membrii:

din oameni politici ambiţioşi, arivişti, lacomi de reputaţie şi avere, care cu cât sunt mai sus lansaţi de de mâna ocultă a francmasoneriei cu atât vor fi în stare să aducă mai preţioase informaţii conducerii masonice;

instrumentul uman se compune din ofiţeri, dornici de o grabnică avansare, fiind gata să pună la curent conducerea ocultă a francmasoneriei cu toate nevoile, nemulţumirile şi slăbiciunile unei armate;

instrumentul uman se compune din funcţionari din administraţie şi mai ales din poliţie, fiind gata a informa aceiaşi conducere ocultă despre toate secretele administraţiei, care stând prin membrii ei la dispoziţia francmasoneriei, o poate ajuta în intreprinderile-i subversive sau o poate acoperi cu protecţia tăcerii în caz de vină;

instrumentul uman se compune din toţi membrii mundeni ai aşa zisei bune societăţi, farnienţi bogaţi incapabili a-şi creia o situaţie independentă şi stimată, gata să destăinuiască conducerii oculte tot ce se petrece în cercurile înalte dându-i astfel posibilitatea să-i exploateze viţiile, pasiunile, lipsurile, şi ambiţiile cu reducerea netrebnicilor membrii, bine înţeles — la starea de unealtă docilă şi inconştientă;

instrumentul uman se compune din conducătorii maselor de muncitori, din acei fruntaşi socialişti şi comunişti, ascunşi sub calificativul *democraţi*, cari într'un moment dat, la un semn invizibil, ajutaţi fiind de finanţa internaţională jidovească, pot ridica mulţimile din vreme pregătite în volbura unei revoluţii distrugătoare a actualei ordine sociale şi economice.

Aşa dar francmasoneria, ca mijloc de acţiune al puterii jidoveşti, îşi asociază toate forţele sociale spre a-şi atinge ţinta rămasă necunoscută membrilor ei: şi elementele culturale şi factorii politici şi ofiţerii superiori şi mecanismul administrativ şi mulţimea proletară, pe care în timp de linişte o aţâţă la ură contra clasei conducătoare iar în situaţiuni tulbure o împinge la dezordine, violenţe şi vărsare de sânge. Iată propria mărturisire a jidanilor, autor al Protocoalelor Inţelepţilor Sionului, cap. III, în această materie:

„După-ce vom fi creiat prin toate mijloacele ascunse ce ne stau la dispoziţie prin mijlocul aurului, care este tot în mânile noastre, după-ce vom fi creiat o criză economică generală, noi vom arunca în stradă mulţimile de lucrători în mod simultan în toate ţările Europei. Aceste mulţimi se vor pune să verse, cu voluptate, sângele acelora pe care îi invidiază din copilărie în simplicitatea ignoranţei lor, şi vor putea să le jefuiască averile. (Cum s'a procedat în Rusia Sovietică). *Aceste mulţimi nu vor atinge pe ai nostri, pentru-că momentul atacului general ne va fi nouă (Jidanilor) cunoscut si vom fi luat măsurile spre a garanta pe ai noştri"*.

Francmasoneria nu înţelege să facă revoluţie decât spre a înlocui monarchia cu Republica. Acesta este idealul ori-cărui democrat, fie jidan pur sânge, fie jidovit creştin, crescut în oficina presei zise democrate şi în lojile masonice. Dovadă că jidanii prin mijlocul francmasoneriei urmăresc aceasta ţintă rezultă din următorul fragment al capitolului IV din „Protocoalele Inţelepţilor Sionului", unde autorul descriind fazele unei revoluţii mărturiseşte acţiunea ocultă a conducerii şi recunoaşte că acea forţă ocultă şi insezisabilă este în mâna Jidovimii, ascunsă după organizaţia francmasonă, în care bieţii membrii creştini au rolul de simple păpuşi. Luaţi aminte vă rog, Dlor francmasoni creştini, următoarea mărturisire: *„Ori-ce republică trece prin diferite stadii. Primul stadiu cuprinde primele zile ale nebuniei unui orb care se aruncă în dreapta şi în stânga. Al doilea stadiu este acela al demagogiei, de unde naşte anarhia şi în urmă vine în mod inevitabil despotismul: nu un despotism decretat şi prin urmare responsabil, ci un despotism invizibil şi necunoscut dar totuşi simţit; este despotismul exercitat de o organizaţie secretă, care lucrează cu atât mai puţine scrupule, cu cât ea lucrează la adăpostul diferiţilor agenţi, a căror schimbare nu numai că nu vatămă societăţii secrete, dar o susţine mai bine şi o scuteşte de a-şi cheltui banii răsplătind pe acei agenţi pentru serviciile făcute. Cine ar putea să răstoarne o forţă invizibilă?* **Astfel este forţa noastră**. *Francmasoneria exterioară nu serveşte decât să acopere planurile noastre; planul de acţiune al acestei forţe invizibile, locul unde lucrează vor rămâne totd'auna necunoscute poporului"*.

Aşa dar Jidanul, autor al Protocoalelor, recunoaşte că există o *francmasonerie externă* pentru naivi şi alta, invizibilă deci incontrolabilă putând fi invincibilă, rezervată adevăraţilor conducători semiţi.

Ai început să te desmeticeşti, Domnule francmason creştin?

Ai înţeles cărui scop serveşti, unealtă docilă şi inconştientă?

Acum să vedem ce opinie are despre Dta, Domnule membru, adevăratul conducător semit al organizaţiei, din care te mândreşti a face parte. Aprecierea o reproducem din capitolul XV al „Protocoalelor", din care un cititor atent va putea desprinde nu numai planul semit de a domina întreaga conducere a statului prin ajutorul membrilor masoni, infiltraţi în toate ramurile organizaţiei publice şi în toate straturile societăţii; va pătrunde nu numai per-

---

[3]) Pentru cine se îndoeşte de adevărata situaţie, ce ocupă turma francmasonilor creştini în ordinul secret, reproducem mai jos un fragment dintr'o instrucţie a Jidanului *Weisshaupt*, întemeietorul sectei masonice a „Iluminaţilor" dela sfârşitul secolului al XVIII. Iată cu ce dispreţ vorbeşte de umplutura logelor: „Lăsaţi-mi mie pe brute, pe grosolani şi pe imbecili. Există totuşi o specie de imbecili, cărora nu trebue să le-o spui, pentru-ca poţi să tragi oare-care folos din prostia lor. Fără a avea cap, au cel puţin bani. Aceşti bieţi oameni sunt oameni buni şi de aceştia ne trebue. Ei formează numărul şi ne umple punga. Puneţi-vă dar pe lucru să prindem cu undiţa această specie de imbecili; dar să nu le spunem secretele noastre. Acest fel de oameni trebue să rămână tot-deauna convinşi că gradul căruia îi aparţin este ultimul grad".

cf. *N. Deschamps-Jaunet, Les sociétés secréts et la société.* Paris, Tome I, 1882, pag. 85.

fidia mijloacelor prin care jidanul, profitând de slăbiciunea „goimilor", îi influenţează şi îi domină; dar va mai înţelege — la lumina crudă a mărturisirii —, cât de adânc despreţuieşte jidanul pe bietul crestin, care îi serveşte drept instrument. Pentru el are expresii ca „brutele de creştin", „spiritul creştin este instinctiv animalic", ei, creştinii văd, dar nu prevăd".

Iată la ce vă întrebuinţează şi cum vă apreciează, Dlor francmasoni creştini:

„Aşteptând venirea noastră la putere noi vom creia şi înmulţi lojile masonice în toate ţările lumii; noi vom atrage în ele pe toţi aceia, cari sînt sau pot deveni agenţi eminenţi. Aceste loji vor forma *principalul nostru birou de informaţiuni* şi *instrumentul cel mai influent al activităţii noastre*. Noi vom centraliza toate aceste loji într'o administraţie, *cunoscută numai de noi (Jidanii) şi compusă din Inţelepţii nostri*. Logile vor avea reprezentantul lor înapoia căruia va fi ascunsă administraţia de care vorbim, şi acest reprezentant va da cuvântul de ordine şi programul. *Noi vom forma în aceste loji sâmburele tuturor elementelor revoluţionare şi democratice*. Compoziţia lor va aparţine tuturor stratelor sociale.

Proectele politice cele mai secrete ne vor fi cunoscute şi vor ajunge sub direcţia noastră din ziua apariţiei lor. In numărul membrilor acestor loji vor fi aproape toţi agenţii poliţiei internaţionale şi naţionale (ca în afacerea Azeff) pentrucă serviciul lor ne este preţios, având în vedere că *poliţia nu numai că poate lua măsuri contra celor ce ni se împotrivesc, dar poate acoperi actele noastre*, poate creia pretexte de nemulţumire etc. Aceia cari intră în societăţi secrete sunt de obiceiu ambiţioşi, aventurieri şi în general oameni uşuratici, cu cari nu vom avea greutate să ne înţelegem spre a aduce la îndeplinire proectele noastre.

„Dacă se produc dezordine, aceasta va însemna că noi am avut trebuinţa să tulburăm liniştea spre a distruge o solidaritate prea mare. *Dacă se formează un complot undeva, şeful complotului nu va fi altcineva decât unul dintre servitorii noştri cei mai credincioşi. Este natural să fim noi (Jidanii) şi nimeni altul cari conducem afacerile francmasoneriei, căci noi ştim unde mergem, noi cunoaştem scopul final al ori cărei acţiuni; pe când creştinii nu cunosc nimic nici chiar rezultatul imediat*: ei se mulţumesc de obiceiu cu un succes momentan de amor propriu în executarea planului lor, fără a observa că acest plan nu porneşte din iniţiativa lor, fără a observa că le-a fost sugerat de noi. Creştinii intră în loj de curiozitate sau cu speranţa de gustat din caşcavalul public cu ajutorul lojelor; unii intră în loji spre a avea posibilitatea de a exprima înaintea publicului visurile lor irealizabile, cari nu se bazează pe nimic: ei sunt însetaţi de emoţiunea succesului şi a aplauzelor pe cari noi le împărţim cu dărnicie. Noi le acordăm bucuros acest succes pentru a profita de mulţumirea lor de ei înşişi şi graţie acestui succes bieţii oameni acceptă sugestiunile noastre fără a băga de seamă, fiind ferm convinşi că în infaibilitatea lor ei exprimă idei proprii şi că nu este cu putinţă să însuşiască ideile altora. Nu vă puteţi închipui cum poţi aduce pe cei mai inteligenţi creştini la o naivitate inconştientă, cu condiţia să-i faci a fi mulţumiţi de ei înşişi, şi în acelaşi timp cât este de uşor a-i descuraja prin cel mai mic insucces, chiar numai prin faptul de a opri aplauzele, şi de a-i aduce la o supunere servilă dacă faci să obţină un nou succes.

„Cu cât ai noştri despreţuesc succesele sgomotoase, numai să ducă la îndeplinire proectele lor; cu atât creştinii sunt gata să sacrifice toate proectele lor, numai să aibă succes.

Această psihologie ne uşurează considerabil putinţa de a conduce. Aceşti tigri în aparenţă sunt sufletele de oi şi capetele lor sunt complectamente seci. *Noi le-am pus înainte ca o amăgire visul absorbării individualităţii umane prin unitatea simbolică a colectivismului. Ei nu au lămurit încă şi nu vor lămuri că această amăgire violează în mod evident cea mai importantă lege a naturii, care a făcut din prima zi a creaţiunii pe fiecare om diferit de ceilalţi, tocmai spre a afirma individualitatea sa*. Faptul, că am putut aduce la această nebunească orbire, nu dovedeşte oare cu o claritate uimitoare, cât de puţin desvoltat este spiritul lor faţă de al nostru? Această circumstanţă este garanţia principală a succesului nostru".

Cât de prevăzători au fost vechii noştri înţelepţi, zicând că pentru a atinge o ţintă nu trebue să te opreşti în faţa mijloacelor şi nu trebue numărat numărul victimelor sacrificate. Noi am dat pe acest pământ poporului nostru o putere, pe care nici o dată nu ar fi îndrăsnit să o viseze. Victimele relativ puţine dintre ai noştri l'au păzit să nu piară.

„Moartea este sfârşitul inevitabil al fiecăruia. E mai bine să accelerezi sfârşitul acelora cari pun piedici întreprinderii noastre... *Noi vom face să moară francmasonii în aşa fel, în cât nimeni afară de fraţii lor din loji să nu bănuiască ceva, nici chiar victimele condamnaţiunii noastre; ei mor cu toţii când aceasta este necesar, ca de o boală normală*.

Ştiind aceasta francmasoneria însăşi nu îndrăzneşte să protesteze. Aceste măsuri au extirpat din sânul francmasoneriei ori ce germen de protestare. Predicând creştinilor liberalismul, noi ţinem poporul şi agenţii nostri în cea mai complectă supunere".

Din această destăinuire iudaică se face deplină lumină pentru cine vrea să înţeleagă: Francmasoneria, condusă efectiv de Jidani, întrebuinţează pe creştini ca instrumente, le perverteşte mentalitatea nimicindu-le credinţa în puterea creatoare a personalităţii spre a o îneca în gloata democraţiei; iar la momentul oportun îşi suprimă în mod criminal dar incontrolabil pe toţi acei membri, cari au devenit periculoşi când au ajuns să afle prea multe din tainele sectei scelerate.

Mărturisirea din fragmentul mai sus citat, că Jidanii, atot puternici în francmasonerie, fac să moară la timp acei membri creştini prea mult ştiutori sau adversari, cari se opun întreprinderii lor, această mărturisire confirmă faptul denunţat de Papa Leon XIII prin enciclica din 1884 intitulată *„Humanum genus"*, formulat în următorii termeni:

„Nu este o raritate ca pedeapsa cu moarte să se aplice acelora dintre membri, cari au fost dovediţi fie de a se fi împotrivit ordinelor şefilor, aceasta se practică cu atâta abilitate în cât, de cele mai multe ori, executorul acestor sentinţe de moarte scapă de urmărirea justiţiei."

Poate că expunerea de mai sus va contribui a deschide ochii Românilor născuţi, iar nu făcuţi, cari s'au rătăcit în ungherele tainice şi vinovate ale Francmasoneriei.

I. C. Cătuneanu

In aşteptarea Crăciunului

Din depărtări nemăsurate, peste câmpii înfrigurate de noianul albelor zăpezi, se apropie mereu mult doritul Moş Crăciun. E încărcat de daruri şi străluceşte de luminiţe, menite să învioreze inimi nevinovate de copilaşi zglobii. E bun Moş Crăciun, e trimisul cerului pe pământ, e blând şi milostiv . . . Veste încurând, suntem în aşteptarea sosirei lui, suntem în plin *Advent*.

Ce lung şi nepătruns e acest Advent în istoria omenirei! Ce înfricoşată este stăpânirea înghieţului şi ceaţa deasă a întunericului!

In mâinile *Romanilor* mândri stau frânele stăpânirei mondiale, clădite pe ascuţişuri de suliţe şi pe cuminţenia politică a celebrului dicton „Divide et impera“ . . . Ce folos, că sub toga albă brodată cu purpură se ascunde un suflet părăginit şi neglijat. Ii lipseşte tăria de a fi şi nu e mirare, că într'un timp cei mai distinşi cetăţeni ai Romei se opresc la un ideal negativ, alunecaţi pe povârnişul unei concepţii de exagerare defetistă, se sinucid pe dearândul în credinţa, că aci vor afla clipita fericirei supreme.

In lumea *elină* aflăm clasicismul literar şi artistic. Răsar sclipiri de geniu şi la lumina acestora cugetători adânci de talia lui Plato şi Aristotel întrezăresc cerul deschis al lumei spirituale, în contradicţie cu neagra materie . . . şi totuşi câtă umbră, câte dibuiri stângace. Din Răsărit se aşteaptă cu o sete neînţeleasă „mântuitorul“. Ex oriente lux! . . . se pare, că trosneşte surd înghieţul sufletului în lumea clasică, aşa precum la arătarea razelor solare plesneşte surd întinsul sticlos al apelor înţepenite de asprimea crivăţului friguros.

In marele imperiu *buddhist* se frământă milioanele nenumărate ale întinsei Asii aşteptând sosirea unui Messia şi „Adventul“ se sfârşeşte prin doctrina lui Buddha, prinţul de Kapilavastu, care crede a aduce „mântuirea“ lumei. E multă admiraţie pentru acest prinţ căsătorit la anul şasesprezece al vieţii sale, fermecat „dealungul ceasurilor de odihnă de stoluri de fete, îndeletnicite cu meşteşugul danţului şi al muzicei“, întrat pe urmă în regimul unei vieţi aspre, până a se hrăni zilnic cu un singur firicel de orez, sau de sesam . . . Dar ce folos, că idealul Buddhismului este renunţarea la existenţă, şi nirvana, sau sleirea pe veci, cu eliminarea complectă a tuturor dorinţelor, iluziilor şi mizeriilor, . . . Dacă această stăpânire a morţii eterne ar fi limanul de salvare al frământatei noastre vieţi, cu sigur mai bine ar fi să nu ne fi născut niciodată!

Trecem cu gândul şi la Adventul *Jidanilor*. Tot aşteaptă şi nu mai vine Messia lor. Motivul? Pentrucă Cerurile nu vreau să li trimită un Messia pansemit, stăpânitor al aurului, al globului pământesc, bulgăr de lut. N'a venit nici Messia biruitor împotriva Romanilor, nici acela care astăzi ar avea destinaţia să deţină stăpânirea caducă a lumei întregi în senz mamonist. Avem credinţa că Mammon cu străluciri de aur nu va fi niciodată obiectul de adoraţie al omenirei destinate pentru o ţintă potrivită demnităţii de om, stăpân, nu închinător al materiei.

In fine un cuvânt şi pentru *lumea modernă*. Adventul lumii de azi are nota tragicului. Ea nu cunoaşte faţa Mântuitorului lumei. Mereu aşteaptă un Messia şi nu mai ajunge la lumina de Crăciun, pentrucă îi lipseşte sufletul fraged de copil zglobiu. Inconştientă, ea face serviciu pentru duşmanii crucii şi ai Crăciunului creştinesc.

In acest punct delicate, poate, mai bine să vorbească un poet modern, care singur a parcurs calea ateismului brutal pentrucă pe urmă să găsească şi să cânte osanale. Aceluia, care singur ne aduce fericirea Crăciunului, lui Isus Cristos. Celebrul publicist italian Giovanni Papini în opera s'a „Storia di Cristo“ face următoarea caracteristică: „De cincisute de ani aceia care se numesc „spirite libere“ — fiindcă au dezertat din armată de dragul puşcăriei — cu o furie sălbatică vreau să ucidă şi a doua oră pe Isus. Să-l ucidă în inimele oamenilor. Increzute capete de untură,... creeri căptuşiţi cu aer, cari şi-au închipuit că ating cerul înalt, când au trecut în atmosfera filozofiei, profesori tâmpiţi de beţia fatală a filologiei şi metafizicei, ca toţi atâţia eroi cruciaţi, s'au înarmat... împotriva Crucii... Insă şi-au găsit puţini aderenţi şi însufleţirea le-a fost fadă. Aceste abstracţii de ghiaţă... nu au avut darul să umple sufletele, din cari au voit să smulgă pe Isus...

Pe urmă s'au încercat să ticluiască anumite religiuni surogate... liber-cugetătorii, spiritiştii, teosofii, ocultiştii, aderenţii Christian Science-ei“...

Prin înlănţuirea a tot felul de absurdităţi, lumea a ajuns în fine la ateismul comp'ect, mai întunecat decât „Heruvimul negru“ alui Dante, alegând dintre Dzeu şi Nimica pe cel din urmă. Mai pe scurt omenirea descreştinată orbecă şi azi prin întrunerecul fatal al adventului nedesluşit şi nu mai ajunge să vadă odată limpede şi în splendoarea sa candidă creştinescul Crăciun.

In faţa acestor abizuri ameţitoare ale rătăcirei omeneşti se ridică impozant palatul de grassit al adevăratei *concepţii creştine*. Cu suflete oţelite de puterea de viaţă fragedă şi reală a geniului creştin, adevăraţii eroi ai crucii, „milites christi“ pe pământul întregit al mândrei Românii, în aceste clipite aşteaptă topiţi de vraja sacră sosirea Domnului, pentru ziua de Crăciun. „Man philosophiert zu viel und lebt wenig aus der Wahrheit“ — iar cultura nu este arc triumfal, nici for roman, nici teatru, nici eleganţă, nici estetică, ci este mai presus 'de toate marea artă a sufletului. O cultură fără de suflet este ca o madonă lipsită de viaţă.

Pentru noi, cari pe stindard purtăm numele lui Hristos, iar în suflete svâcnirile de viaţă ale unei culturi creştine, singura veritabilă, noaptea Adventului trebue să treacă fără urme ca o umbră fugară şi să urmeze ziua luminată plină de căldură şi strălucire sfântă a Crăciunului. Noaptea necredinţei brutale şi iarna sălbătăcirei morale a trecut, ziua credinţei şi a primenirei morale s'a apropiat. „Nox praecessit — dies appropinquavit.“

Ligiştii trebue să-şi proclame ca ideal o viaţă de luptă. Generaţiile înfăptuirei constructive trebue să-şi strângă rândurile şi să împrăştie taberele degenerate ale romanticilor dulcegi, ale lăutarilor ipocriţi şi ale cobzarilor naivi.

Cristos al nostru e viaţă, iar steagul Lui e semnul de luptă.

Cristos se naşte, măriţi-L!

Prof. Dr. Titus Malaiu

Cetiţi

şi

răspândiţi

„Infrăţirea Românească“

Inconştienţă criminală

In luna Octomvrie 1926 consiliul comunal din Cluj a fost disolvat prin decret regal. Pe lângă motivele de ordin gospodăresc şi administrativ invocate pentru justificarea acestui act, ne plăcea să credem că şi motive de ordin naţional au contribuit la luarea acestei măsuri. Intr'adevăr în consiliul disolvat românii *constituiau o minoritate* faţă de membrii evreo-maghiaro-socialisto-comunişti. Era rezultatul funest al politicei de târguială electorală practicată de partidele noastre politice cu ocazia tuturor alegerilor din acest an.

Convingerea noastră se întemeia pe faptul că în urma disolvării s'a instituit o comisie interimară *alcătuită numai din români*. Acest act al guvernului a făcut cea mai bună impresie în opinia publică românească din Cluj şi justifica speranţa că noile alegeri vor fi pregătite mai conştient şi mai demn din punct de vedere naţional în metropola Ardealului.

Pentru înţelegerea deplină a situaţiei amintim că populaţia românească depăşeşte 45% din totalul locuitorilor oraşului Cluj, iar numărul alegătorilor români înscrişi în listele electorale egalează numărul minoritarilor. Situaţia elementului românesc este deci foarte favorabilă, mult mai favorabilă decât în majoritatea oraşelor din provinciile alipite.

Clujul situat într'o regiune locuită în masă compactă de români, tipul oraşului instrăinat în *mod interesat şi artificial*, este astăzi un puternic centru cultural şi de viaţă românească, un centru care în mod logic trebuie să stea în fruntea acţiunei de redeşteptare naţională şi a reintegrării conştiente şi sistematice a elementului românesc, alcătuitor de stat, în drepturile sale fireşti şi inprescriptibile.

Ce era deci mai firesc, decât *solidarizarea tuturor Românilor în vederea nouilor alegeri comunale pentru a impune acestui oraş o conducere conştientă românească?*

Asigurări liniştitoare nu lipseau din partea grupurilor politice româneşti. Tratativele iniţiate trebuiau să dea o listă exclusiv românească, sau în cel mai rău caz cu o majoritate covârşitoare românească.

In ultima zi, ultima prin escamotarea termenului prevăzut de legea administrativă, publicul românesc a fost pus *în faţa unui fapt împlinit de o extremă gravitate:* lista unică a unui bloc zis cetăţenesc alcătuit în dispreţul drepturilor şi intereselor populaţiei româneşti.

Lista este alcătuită în modul următor: *7 români din partidul naţional-ţărănesc, 6 români din partidul poporului, 7 minoritari din partidul maghiar, 7 din partidul socialist-comunist şi 3 evrei sionişti* (evrei mai sunt şi între oamenii partidului maghiar şi între socialisto-comunişti). Prin urmare avem **o listă alcătuită din, 13 români şi 17 minoritari,** listă care în lipsa unei alteia se poate considera ca aleasă încă înainte de 15 Dec. 1926. Iată noul consiliu al oraşului Cluj.

Opinia publică românească a rămas stupefiată în faţa acestui pact nesocotit. Dacă la primele alegeri târguiala şi abdicarea era scuzabilă prin lipsa de experienţă şi pregătire, aceasta nouă şi ruşinoasă abdicare nu mai găseşte nici o scuză, nici o ertare.. Cei ce vreau să se erijeze în conducători ai trebilor comunale şi ai politicei locale nu îşi dau seama de importanţa oraşelor în viaţa unei ţări, de primejdia înstrăinării oraşelor de restul populaţiei rurale, nu pot înţelege că noi nu putem consfinţi prin abdicarea nelegiuirile trecutului.

Dacă nu îşi dau seama de aceste lucuri, vor trebui cel puţin să ştie, că populaţia românească nu admite *să fie reprezentată în consiliul comunal sub proporţia numerică ce o are în acest oraş.*

Prin nesocotirea tuturor drepturilor şi aspiraţiilor româneşti, **minoritarii cari cereau paritate au astăzi majoritatea**

Cum să calificăm fapta nesăbuită a acelor Români cu pretenţii de conducători, cari s'au făcut vinovaţi de acest dezastru? Avem de a face *cu o inconştienţă, însă cu o inconştienţă criminală! Să se ştie însă, că populaţia românească a Clujului se ridică cu toată tăria, cu toată hotărârea contra acestei atitudini inconştiente şi păgubitoare pentru consolidarea noastră etnică în oraşele ce trebuie să devină româneşti şi la prima ocaziune va mătura acest consiliu internaţional şi antinaţional.*

Dr. Valeriu Pop

CONGRESUL STUDENŢESC DELA IAŞI

Instantanee dela congres

Vagabondajul nu isvoreşte din intimitatea firei omeneşti. El s'a impus în cele mai multe cazuri de către împrejurări. Altfel omul fizic cearcă să se lege prin cât mai multe puncte cu pământul sau în sens mai larg cu materia. Un punct de legătură de felul acesta este şi căminul sau vatra. In accepţiune universitară însă, căminul nu este locul unde sunt îngropaţi larii şi penaţii ci acel loc unde fără să ştii de ce, te simţi acasă. Deaceea plăcerea unei depărtări din preajma lui, implică şi voalează discret bucuria reântoarcerei.

Călătorind spre Iaşi am înregistrat un sentiment cu totul contrar pe care înţelepciunea populară il exprimă prin jocul de cuvinte „când mergi pare că vii". Astfel nu exista unul între cei 250 de congresişti căruia să nu i-se pară că merge spre un loc natal.

Insoţiţi până la gară de prefectul de poliţie, de o droaie de comisari şi de alte notabilităţi cari ţin să asiste la plecarea noastră ne urcăm în vagoanele rezervate, speciale etc. iar cei cari au apucat deja sus încep să cânte doina populară născută pe loc prin generaţie spontană „foaie verde de măcieş, congresiştii merg la Ieşi".

Viaţa de student este ca urcarea pe munţi; bună sau rea ea este plină de bucurii. Deaceea este explicabil faptul că orice gară ia aspect de sărbătoare atunci când un tren întreg de studenţi poposeşte câteva minute înaintea ei. Şi poate spre bucuria şefului de gară şi spre regretul unui cap blond care priveşte duios dintre două vaze cu flori roşii ale unui geam cochet, trenul se pune din nou în mişcare iar icoanele şi peisagiile se proiectează pe retină fortuite şi fugare ca pe pânza unui cinematograf animat de principii supradinamice. A încerca să vă descriu regiunile geo-

grafice pe unde am trecut ar însemna să parodiez câteva pagini de dnl Mehedinţi. Insă în goana trenului printre şiruri mari de dealuri am reţinut cald în amintirea mea înfăţişarea de copil vioi a Mureşului, ce şerpueşte prin văi adânci ca un fulger îngheţat. Trecând peste atâtea pietre în drumul lui şi limpezindu-se tot mai mult seamănă aşa de mult cu o tinereţă.

Când am intrat în regiunea munţilor culoarea lucrurilor începea să se întunece obosită iar ceaţa ieşea în fâşii uriaşe de prin văgăuni pentru a înveli lumea somnoroasă. Seara ne-a ajuns din urmă... Şi cum ceaţa dă un farmec deosebit lucrurilor, coamele munţilor par foile unei cărţi bătrâne în care se scriu cu literile unei limbi de magie orientală, taine pe cari nu le pot citi. decât cei aleşi.

Inzadar ar încerca cineva să-şi redea perfect simţămintele ce le-a avut în faţa unui colţ de natură. In momente de acelea când te încearcă senzaţii pe cari eşti sigur că nu ai putea să le exprimi precis, te convingi că omul este o romanţă fără text.

Şi astfel privind mereu afară pe geam în luptă cu feminina curiositate, birue somnul care e zeu, e bătrân, e şiret şi are experienţa veacurilor...

— Dimineaţa facem o ultimă schimbare de tren şi drumul de o oră până la Iaşi ne pare lung cât o ocupaţie germană. Cum terenul este şes, las privirea să sboare chilometrii iar sufletul peste veacuri. Şi nu ştiu de ce privind porumbiştile şi satele cu pruni ale Moldovei şi gândindu-mă la istoria acestui colţ de ţară îmi vine ideia că era poate o vreme când oamenii săpau pământul unde îngroapă azi, precum azi îngroapă şi locurile pe cari le săpau odinioară.

Ici colo turme de vite cari privesc flegmatic în aer, iar în urma trenului se uită vag fetiţe cu părul negru şi cu priviri în cari se vede sfinţenia întreagă a unei cărţi de rugăciuni.

Insfârşit se văd Iaşii. Zic se văd pentrucă e foarte greu să apuci la geam atât de mare este curiositatea tuturora. In huruitul roatelor de tren fiecare îşi aude bătăile inimei. Am sosit . . . — Urale puternice umplu ecoul împrejurimilor şi când ne uităm vedem că gara este plină de studenţi şi de cuvântări prezente şi viitoare. Şi astfel după bucuria unei revederi în condiţiuni istorice străbatem oraşul până la căminul edificat de studenţi pe frontspiciul căruia o svastică mare arată trecătorului necesitatea din care s'a născut. Ni-se împart cocarde şi suntem încuartiruiţi.

— Ziua întreagă vizităm oraşul cu aceiaşi paciinţă cu care un medic vizitează un prieten bolnav şi avem impresia că vechii voivozi să se mai trezească odată nu şi-ar mai recunoaşte reşedinţa lor.

Timpul gelos acoperă faţa Iaşilor de odinioară cu pistrui şi cu creţe tot mai multe. Presărate pe ici pe colo abia mai zăreşti câte-o bucăţică din evul mediu. Singuratică ca spânzurătoarea la un capăt de oraş mediavel biserica *Golia* este unul din acele locuri unde simţi furnicând în jurul tău pe acei ce-au zidit'o. In preajma serii ruinele de felul acesta dau trecătorului lecţiuni profunde de filozofie. Astfel după o primă inspecţie Iaşul mi-s'a părut că este o etuvă uriaşă în care nu s'au slobozit încă aburii fierbinţi.

— Duminică, 28 Noembrie şi deschiderea congresului. Jidanii arborează drapele şi închid ostentativ obloanele. Iaşul pare un oraş de studenţi.

Sala teatrului naţional este mai plină decât şi-ar putea-o imagina orice impresar. Dar cu toatecă suntem cei mai mulţi tineri, — punctul de argint viu al congresului îl formează dl prof. A. C. Cuza. Dânsul „e şi tânăr şi bătrân".

Lojile sunt ocupate de public şi de autorităţi. Peste tot costumele naţionale răsfaţă cochet ochiul privitorului. Galeria este impacientă.

Intr'un colţ un student bucureştean discută cu un cetăţean onorabil şi cum trec pe lângă ei nu mă pot opri să nu ascult următorul crâmpei. — Şi atuncea iubite tinere dacă nu e aşa cum susţin eu explică-mi te rog mata ce-i studenţimea la noi?

— Vai de mine dragă dle, eu nu vă combat de loc ci numai vă complectez. Corpul studenţesc la noi este un fel de decor necesar în viaţa statului şi deaceea nu i-se oferă de cât perspective. El s'a mai dovedit necesar şi pentru momentele rare de duioşie ale vre-unui minisstru prea săturat în urma unui banchet sardanapalic.

— Lasă dle zice cetăţeanul de colo, că sunt şi oameni cari se interesează serios de D-voastră.

— Puţini mon-cher, dar în schimb sunt foarte numeroşi aceia cari cearcă să facă rupturi între noi, dat fiind faptul că o frânghie ruptă oricât ai încerca să o faci la loc tot rămâne un nod

Cetăţeanul clatină din cap iar eu zic în gândul meu. — Posibil, dar nu este exclus că acest nod o să-i strângă odată foarte rău de gât pe aceia cari vor atârna în laţul funiei.

In acest moment se ridică cortina, se cântă imnul şi preşedintele deschide congresul. „Vocea lui simpatică este cam răguşită. „Dl Cuza ca preşedinte de onoare declară în ciuda celorlalţi veterani cu păr cărunt: „Eu am făcut parte din atâtea generaţii şi fac parte şi dintr'a Dvoastră, deşi zilele trecute cineva vroia să mă treacă la o altă generaţie".

Şi cineva zice — Asta se chiamă deneraţie.

Şi Dl Cuza mai spune un lucru trist de tot pentru amicul Stere „Isvorul geniilor politice se pare în ultimul timp că a secat la noi deoarece în ultimul timp s'au născut prea multe secături politice. Inţelepciunea politică a ligii a scos 10 deputaţi şi ar fi scos mai mulţi dacă n'ar fi existat o contraînţelepciune".

Şi fiindcă în casa cu mulţi cocoşi se face ziuă prea târziu pe scenă nu stau decât reprezentanţii studenţimei. Preşedintele Dănulescu strâns în smoc ca cu uşa e serios extremist, zâmbeşte numai odată pe oră şi se scuză mereu că vocea nu-i este simpatică. Cei dela Bucureşti se tem de el ştiind că e capabil să scoată pe ori şi cine afară dacă face gălăgie. Ironia populară i-a dedicat următoarea epigramă.

„Că vocea nu-ţi mai este clară
La un congres e lucru mic
Când sincer sexul slab declară
Că eşti un preşedinte şic".

Anghelescu preşed. cercului Bucureşti. Exotic sau răsăritean la figură cu degetele mâinei drepte în contact pepetun cu epiderma bărbiei are cuvântul totdeauua între dinţi.

Gârneaţă şi Tudose Popescu par, popa şi crâsnicul unei nuvele de Sadoveanu. Cel din urmă a fost şi el plăcut surprins cu o epigramă. Trebue să se ştie că poartă păr lung de plăieş.

„Fără umbră de ifose
Ne-a plăcut la toţi Tudose
Dară fetele 'ntr'un ton
Ar dori după bonton
Să se tundă „la garconne".

In ultima şedinţă la dorinţa publicului preşedintele Dănulescu a dat dlui Gârneaţă sărutul de înfră-

ţire pe amândoi obrajii aşa cum se sărută regii în gări.

Cineva din sală strigă: „De ce nu l-aţi invitat şi pe Madgearu?"

M'aşi simţi tentat să abordez şi o descriere a târgului „cucu" care a ars odată — durere — fără să ardă şi cei ce-l populează, dar nu vreau să încep un subiect pe care nu este chemat să-l epuizeze decât dl Pamfil Şeicaru.

Aşa a fost la Iaşi cetitorule-drăguţ (cum vreţi să nu fie drăguţ un cititor). Deşi nu mai e ca mai demult, a merge în oraşul lui Cuza înseamnă şi azi, a rătăci prin cimitirul istoriei, a căuta pe marii dispăruţi ai trecutului şi a le desemna figura pe table de ceară...

Azi suntem din nou acasă şi dacă vrem putem să zicem „Et nos in Arcadia".

Ionel Hulea

Cum a decurs congresul

N'avem ce zice. Guvernul dlui general Averescu se interesează de noi şi ne ajută. O recunoaştem.

Cea mai bună dovadă e aprobarea ţinerii unui congres studenţesc, căci timp de 4 ani de zile, guvernul liberal a refuzat acest lucru cu o încăpăţinare inexplicabilă, silind — în 1922 — studenţimea creştină să ţină un congres în adâncimile pădurilor din apropierea Iaşilor.

Era şi timpul să se ţină un congres în care să se facă, în mod amănunţit, bilanţul mişcărilor începute la 10 Decembrie 1922 şi să se fixeze definitiv şi serios dezideratele studenţimii, a căror realizare să se facă fără nici un *compromis.*

Congresul s'a ţinut la Iaşi în 28, 29, 30 Noemvrie şi 1 Decemvrie sub preşidenţia de onoare a dlui profesor A. C. Cuza şi în absenţa dealtfel justificată prin *„quamvis corpore absens, spiritu praesens"*, a dlui ministru al Instrucţiunii publice, care urează studenţimii, prin o scrisoare cetită de dl Bogdan, rectorul Universităţii din Iaşi, *„activitate rodnică pentru slava lui Dumnezeu şi înălţarea neamului"*.

Pentru a se respecta o frumoasă tradiţie creştinească (chiar cu riscul de-a cădea în disgraţia dlui Paul Bujor, Parhon şi soţii), în dimineaţa primei zile, s'a oficiat un Te-Deum la Mitropolie, cu care ocazie preotul V. Iordăchescu a spus că *„biserica nu va lăsa pe credincioşii săi să umble în întuneric şi va fi întotdeauna sprijinitoarea culturii. spre mai binele neamului românesc"*.

După terminarea serviciului divin, intreg convoiul format din mii de studenţi şi studente veniţi din toate centrele universitare, în frunte cu drapelele centrului Bucureşti, Cluj şi Iaşi, se îndreaptă către Teatrul Naţional, în a cărui sală se deschide prima şedinţă festivă prin cântarea *„Imnului studenţesc"* de către toţi congresiştii.

Este îmbucurător faptul că la deschiderea congresului şi în timpul discuţiunilor, a asistat însuş rectorul Universităţii din Iaşi, precum şi dnii profesori universitari *Fedeleş, Bacaloglu, David, Tafrali, Ispir, Sion A., Gomoiu, Florin Sion* şi *Ralescu*, arătând că între profesori şi studenţi trebue să fie o strânsă legătură sufletească.

Dupăce reprezentantul fiecărui centru studenţesc, împreună cu preşedintele societăţii macedo-române şi al studenţilor timoceni, salută pe congresiştii veniţi într'un număr atât de mare, se proclamă membru de onoare al Uniunii dl Ilie Gârneaţă, preşedintele centrului studenţesc Iaşi, şi preşedinte de onoare al congresului dl profesor A. C. Cuza, care mulţumind pentru marea cinste ce i se face, spune că acest congres, va avea o însemnătate istorică.

Salută drapelul zdrenţuit al facultăţii de drepturi din Iaşi, făcut la 1855 şi nu este o simplă întâmplare — spune dsa — că aici se află şi drapelul Universităţii Cluj, pe care străluceşte cu mândrie svastica noastră.

„Ieri eraţi în tranşee — continuă dsa — *ca să apăraţi ţara, azi sunteţi aci ca să apăraţi drepturile naţiei româneşti cutropită de străini. Trebue să cereţi guvernanţilor rezolvirea problemei jidoveşti, pentrucă cultura românească este primejduită Guvernele sunt datoare să ia măsuri de apărare, ori dacă nu se va face o apărare violentă, în mod fatal.* **E exclus ca naţia românească să capituleze, să se dea robită.** *Dv., generaţia tânără, aveţi datoria să întraţi în lupta care nu s'a început azi, dar nici nu se sfârşeşte azi"*.

După acestea constituindu-se biroul, se întră în ordinea de zi. Acum trebue să ne întrebăm: ce s'a făcut la Congresul dela Iaşi timp de 4 zile. Răspundem: s'au discutat vre-o 20 puncte fixate într'un program care s'a împărţit Congresiştilor în a patra zi a Congresului, sau cum s'ar zice în cărţile sfinte *„a treia zi după scripturi"*.

Primul punct, după cum era şi natural, a fost *„Istoricul mişcării studenţeşti"*. Raportorul acestei chestiuni a fost dl *Ion Sava* (Iaşi), care cu o deosebită măestrie arată toate fazele şi împrejurările prin care a trecut mişcarea studenţească, pentru a putea scoate învăţăminte în viitor.

Când în pământ — spune dsa — erau numai oasele albe ale celor cari s'au jertfit pentru ţară, când văduvele şi orfanii de răsboiu plângeau cerşind o bucată de pâine, atunci spre ruşinea neamului românesc, se naşte o instituţie a îmbogăţiţilor de răsboiu, deasupra zâmbind, jidanul triumfător! — La 28 Nov. 1922 studenţii din Cluj, au fost cei dintâi cari au dat afară din sălile de disecţii, pe colegii lor jidani. La 4 Dec. reprezentanţii studenţilor din întreaga ţară, întruniţi la Bucureşti, spun hotărât şi în auzul tuturor: **România este a Românilor şi numai a Românilor.**

Dar autorităţile Universitare şi guvernul se aruncă cu o furie nebună aruncând capii mişcării în beciurile umede şi întunecoase, iar restul studenţimii este scos afară din căminuri şi cantine şi sunt lăsaţi în mijlocul străzilor în bătaia de joc, a Jidanilor. — Un an mai târziu, când reprezentanţii studenţimii din Ţară mergeau la Mitropolia din Iaşi să se închine — la 28 Martie 1923 — şi să se roage, porţile sunt zăvorâte şi păzite de jandarmi. Şi fiindcă subsecretarul de stat de atunci, *Guţă Tătărescu*, dăduse ordin ca în aceea zi să nu oficieze nici un preot, studenţii cad în genunchi în praful din stradă şi ridică rugăciuni cerând ajutorul lui Dzeu.

Cu o deosebită frumuseţe, dl Sava în continuare arată acţiunea complotiştilor cari *„cu lanţurile pe mâni sunt duşi la Văcăreşti"* de unde ies la 29 Martie 1924, apoi arată munca studenţilor dela Ungheni, unde s'a făcut şcoala caracterului şi s'a infiltrat spiritul disciplinei. Descrie uciderea lui *Manciu* din 28 Oct. 1924, şi trece arătând acţiunea nefastă a unor profesori ca *Slătineanu, Paul Bujor, şi Parhon*, cari şi-au bătut joc de religia creştină şi de studenţime. Dsa încheie spunând că nu poate concepe o rezistenţă pasivă, ci o luptă activă.

Raportul dlui Sava însă a fost prea unilateral, s'a mărginit numai la mişcarea din centrul Iaşi.

Trebuia să ne aducem aminte — cel puţin la această ocazie — de aceia asupra cărora azi apasă glia

rece şi o condamnabilă indiferenţă şi nepăsare din partea noastră. Nu s'a făcut şi rău s'a făcut.

Trebuia să arate care e stadiul mişcării, unde ne găsim, ce au făcut şi ce trebue să facem?

Aceste lacune s'au semnalat şi s'a hotărât scoaterea unei broşuri cu întreg istoricul mişcării, dându-li-se locul cuvenit şi dşoarelor dela Cluj, cari în miez de noapte au fost scoase din căminuri şi lăsate în mijlocul străzilor. Rămâne s'o vedem.

2. Al doilea punct a fost *„Numerus clausus"*, chestiune tratată cu multă competinţă de către dl. *Lorin Popescu*, care cu un întreg arsenal de date statistice şi argumente convingătoare, arată că se impune legiferarea acestui principiu — deziderat al studenţimii. — Datoria „Uniunii" este ca să stărue pentru realizarea acestui deziderat înfăptuit în multe alte ţări, rugând pe parlamentarii cu dragoste de neam să-l aducă în faţa parlamentului pentru a fi votat.

După masă, studenţii în corpore sub conducerea dlui prof. Cuza, au mers la grădina Copou, unde au pus o placă comemorativă la teiul lui Eminescu.

Seara a fost un festival în onoarea congresiştilor in sala „Sport şi Muzică."

3. Al treilea punct al desbaterilor Congresului a fost: *Direcţiuni de urmat pentru viitor*, tratat de către dl. *Ilie Gârneaţă*, preşedintele centrului studenţesc Iaşi — Dsa spune că studenţimea e datoare să înceapă propaganda cultural — igienică la sate până în cele mai îndepărtate văgăuni ale munţilor, pentru luminarea poporului. Propaganda se va face cu ajutorul cercurilor regionale şi judeţene, impunând tuturor o atitudine românească.

4. *Dl Dănulescu*, preşedintele „Uniunii", pentru precizarea atitudinei studenţimii, citeşte următoarea moţiune votată de consiliul Uniunii. *„Studenţimea va face naţionalism intransigent şi creştinism integral şi nu va putea face parte ca* organizaţie studenţească, din nici un partid sau *organizaţie politică — poate da sprijin, ca cetăţeni, oricărei organizaţii ce va înscrie în programul ei dezideratele studenţeşti formulate la 10 Dec. 1922."*

A cerut-o însuş dl Cuza aceasta şi s'a aprobat cu unanime aplauze.

5. *Preşedintele societăţii macedo-române şi reprezentantul studenţilor timoceni*, au arătat toate nedreptăţile şi suferinţele îndurate de sutele de mii de Români, cari se află înafara graniţelor noastre. Şcolile şi bisericile româneşti au fost închise, nicăeri nu se mai învaţă limba românească, iar în biserici slujesc preoţi ruşi şi alţi străini de limba noastră.

6. In *chestiunea Moţilor* vorbeşte dl *Ion Palade (Cluj)*, care descrie situaţia disperată a Moţilor, în a căror ţară, adevăraţii stăpâni sunt jidanii, cari i-au jefuit de toate bunurile lor.

In numele centrului studenţesc *„Petru Maior"* din Cluj, cere să se facă dreptate Moţilor; pentrucă altfel aceştia îşi vor aduce aminte într'o zi că sunt urmaşii martirilor dela 1784 şi 1848 şi îşi vor face ei singuri dreptatea mult cerută.

7. Chestiunea *Creditului Material* a fost tratată de către dl. *V. Ionescu*, preşed. soc. stud. Acad. Comerciale din Bucureşti. Dsa arată starea precară în care se sbate studenţimea de când intră pe băncile Universităţii până când iasă, ca de cele mai multe ori să intre în mormânt, distrusă de tuberculoză, fiind silită pe de o parte să „facă carte", pe de-alta să-şi câştige existenţa. Propune să se dea împrumuturi de onoare pe termin limitat sau pe toată durata cursurilor. Aceste împrumuturi vor fi date de către o societate studenţească, persoană juridică, înfiinţată în acest scop. La acestea dl. prof. Ispir, cu multă bunăvoinţă, a a arătat toate modalităţile de ajutorare a studenţilor, transformând căminurile — cazarmă de astăzi în căminuri familiare, unde studenţii să poată primi o educaţie.

8. *Problema cadavrelor* nu s'a rezolvit încă. *Dl Sârbulescu*, raportorul acestei chestiuni spune că în sălile de disecţie nu s'a adus încă nici un cadavru de jidan. Autorităţile Universitare cari au promis rezolvirea problemei, şi-au călcat cuvântul.

Dacă jidanii nu înţeleg să aducă cadavre pentru disecţii, să nu mai facă medicina.

9. Regulamentul de ordine universitară e un regulament poliţienesc şi trebue sters, pentrucă are la bază 2 greşeli fundamentale: suprimarea libertăţii acedemice şi înterzicerea activităţii naţionale a studenţilor.

S'au mai discutat următoarele chestiuni: recunoaşterea centrelor şi societăţilor studenţeşti, concursuri pentru asistenţi şi preparori; participarea studenţilor la conducerea căminelor şi cantinelor, chestiunea profesorului Reiner, duşmanul ţării în timpul răsboiului, cerându-se anchetarea activităţii sale pedagogice şi ştiinţifice, reducerea pe C. F. R. care e o necesitate culturală pentru studenţi. Acest drept studenţii l-au avut în totdeauna şi înainte de răsboiu, — transformarea Academiei de Drept din Oradea în facultate juridică, echivalarea diplomelor de seminar cu cele de liceu, ridicarea pedepselor studenţilor cari şi azi sunt eliminaţi din Universităţi (cazul lui Iulian Sârbu); excluderea studenţilor comunişti din căminuri şi cantine; acordarea burselor jidanilor în străinătate; sectele religioase şi raporturile cu străinătatea.

22. *Dl State* (Iaşi) face raportul asupra *uniformei studenţeşti*. Dsa arată necesitatea uniformei care există şi în alte ţări, propunând ca în zilele de sărbătoare să fie costumul naţional.

Credeam că se va discuta serios asupra acestei chestiuni, dar nu s'a făcut nimic. S'o recunoaştem. In loc să se propue un costum modest care să poată fi primit de ori care student s'a propus şi adoptat purtarea unei eşarfe tricolore. Foarte frumos dar nouă nu firme şi reclame ne trebuesc, fie ele chiar „naţionale".

23. Dl *V. Noveanu*, preşedintele centrului Cluj, a prezentat statutele *reorganizării studenţimii pe baze unitare*. Durere însă că nici chiar consiliul Uniunii nu cunoştea aceste statute, aşa că s'a trecut peste ele cu o uşurinţă de neînchipuit. Pare-mi-se nici nu s'au cetit în întregime. Ori aceste statute trebuiau bine studiate de către toate centrele universitare şi mult timp discutate, pentrucă e una din cele mai importante chestiuni. Aşa cum s'a făcut, nu s'a făcut nimic şi suntem siguri că se va continua aceeaş viaţă studenţească cu aceeaş organizare distinctă, ca şi în trecut. Şi atunci cu drept cuvânt, ne întrebăm: pentruce am ţinut congresul? pentru a ne afişa care dintre noi suntem mai buni oratori, sau pentru altceva; pentru o muncă pozitivă, absolut necesară momentelor pe cari le trăim.

24. *Dl Fotiade* (Timişoara) a prezentat un frumos raport spunând că e necesar ca studenţimea română să-şi aibă organul său (în străinătate fiecare centru are publicaţia sa) pentru a ne putea spune cuvântul nostru şi pentru a ne putea susţine interesele noastre în mod cinstit şi fără compromisuri cu diferiţi directori de ziare. (Unii studenţi ştiu despre ce e vorba).

25. S'a adus în discuţie şi *„chestia lui Totu*. Foarte bine s'a făcut

însă dacă se ştia ce are să urmeze mai bine nu se aducea. S'a trecut şi peste aceasta cu o uşurinţă de necrezut.

Câteva discursuri şi atâta a fost tot. S'a încercat să se facă o moţiune, însă din motive de „tactică“, s'a amânat publicarea ei „sine die“ Nu era mult mai bine ca un student ca delegat al congresului — să se intereseze de aproape de soartea lui Totu, de hrana, îmbrăcămintea şi şi starea lui sufletească? Trebuia făcută o colectă chiar între congresişti pentru ajutorarea lui şi suntem siguri că rezultatul era frumos şi aceasta era suprema satisfacţie pentru el. Era cea mai bună alinare pentru cel care rabdă poate foame şi frig cât timp noi ne încălzim cu discursuri înflăcărate.

Acestea trebuiau făcute, dar afară de discursuri, nu s'a făcut nimic.

26. La sfârşit, dl Fotiade a declarat că studenţimea va cere ministerului instrucţiunii *să nu reintegreze pe profesorii trădători. Studenţii se obligă să părăsească băncile când profesorii trădători vor veni să le vorbească.*

După aceasta, dl Dănulescu îşi depune mandatul de preşedinte al Uniunii şi se alege cu unanime aplauze studentul basarabean *Iulian Sârbu*, cea mai bună chezăşie că Uniunea va merge pe calea dreaptă pe care şi-a croit-o dela început.

Congresul dela Iaşi, a concretizat încă odată doleanţele studenţeşti, a scos încă un strigăt de alarmă şi a cerut guvernului să-şi aplece urechea, să facă dreptate celui năpăstuit şi să aplice legea aşa cum se cuvine

Studenţimea a făcut un jurământ solemn că va urma calea indicată în acest congres şi va lupta până la satisfacerea definitivă a doleanţelor ei.

Rămâne acum să vedem dacă şi acest glas nu se va pierde în pustiu ca şi toate de până acum.

Ion I. Şerbu.

Impresiile unui martor ocular

Că Sărindarul suferă de graforee ştie toată lumea. Că nu există acţiune frumoasă sau salutară faţă de care saltimbancii umanitarismului să nu facă front, este iarăşi un adevăr axiomatic.

Şi că cele ce spun mai sus sunt perfect autentice o dovedesc până la evidenţă relatările mai mult sau mai puţin tendenţioase ale „pudicei prese galiţiane“, care în calitatea-i de perpetuu avocat al umanităţii ne împroaşcă cu imprecaţiile-i mirositoare a usturoi.

„Sărman obscurantist cu o medievală mentalitate şi cred că ceva mai sănătoasă decât aceia pe care o exhibează, „unsul“, Brănişteanu. Incerc ca în linii generale să redau o parte din impresiile culese la Iaşi şi aşi vrea ca măcar în zilele liniştite să mai pot retrăi şi gusta acel „regal sufletesc“ pe care ni-l'a oferit desbaterile congresului, ce a reunit ca într'un conclav, pe cetăţenii academici din România întregită. Congresul a întrunit pe toţi acei ce preocupaţi de un gând, vedeau cu cu durere cum:

Cultura românească este periclitată, cum cursul ei limpede este ameninţat să fie turburat şi deviat, iar succesiunea care se transmite imbogăţită organic din generaţie în generaţie urmează să fie întreruptă şi falsificată.

Congresul ţinea deasemeni să precizeze că:

Studenţimea organizată într'un corp distinct şi care şi-a asumat în clipele grele de azi, dată fiind criza prin care trece cultura naţională, un rol de diriguitor sau mai bine zis de factor determinant, nu înţelege să se încadreze în mijlocul nici unui partid politic. Ea nu se infeudează nici unei ideologii sau doctrine care nu are punctul de plecare: naţional integral şi creştin.

Studenţimea adunată în congres venea deasemenea să precizeze:

Că ridicându-se deasupra tuturor patimilor, detestând pe acei ce pun mai presus de interesele neamului, interesul personal, unica-i preocupare va fi aceia de a strânge printr'o serioasă selecţie *caracterele*, deci pe toţi cei animaţi de iubirea de neam şi conduşi de „ideia naţională creştină“ într'un singur mănunchi de ideologi şi luptători şi cari prin puternica lor personalitate şi prin chezăşia trecutului, să garanteze traducerea în fapt a celor formulate la 10 Dec. 1922, canalizând entuziasmul tineresc în direcţia reclamată imperios de interesele superioare ale românismului.

Plecând dela constatarea că:

1. Succesul nu poate fi asigurat decât atunci când studentul ce luptă azi pentru înfăptuirea noului său ideal cu arma minţii, sufletului şi trupului va fi pus la adăpostul nevoilor şi preocupărilor materiale, ce umbresc idealismul: biroul congresului a dat o deosebită atenţie acestui punct, elaborând un plan de muncă şi care bucurându-se de solicitudinea guvernanţilor, pus în neîntârziată aplicare va da rezultatul dorit şi reclamat: o „mens sana in corpore sano“.

2. Energiile luptând disparat se irosesc zadarnic fără a ne apropia de ţelul spre care năzuim cu toţii.

Ne având o organizaţie unitară care să înjgebeze într'un tot armonic inepuizabila desfăşurare de puteri creatoare la care asistăm, congresul punând această importantă chestiune în discuţie şi avizat de dorinţa de a vedea înfăptuită o organizaţie unitară,

Clujului i-a revenit onorabila misiune de a prezenta un proect de reorganizare, pe care congresul şi l'a însuşit printr'o unanimă aprobare.

3. S'a trecut însă „vol d'oiseau“ şi poate că s'a greşit, cu uşurinţă peste multe puncte, destul de importante.

Se vede că din cauza lungilor desbateri puterea de concentrare a participanţilor slăbise şi convinşi că în congres nu vii decât cu lucruri frământate îndelung, aprobarea cu puternice aplauze trebuia să urmeze.

4. Dovedind în schimb că studenţimea este un organ de control naţional şi care înţelege să-şi exercite în mod demn mandatul, congresul a înţeles să repună pe tapet: chestiunea atât de cunoscută dar căreia nu i-s'a dat nici o soluţionare practică, a Moţilor cu trecut istoric, năpăstuiţi însă azi.

In resumat deşi au avut loc discuţii contradictorii inerente de altfel într'o adunare mare unde se ciocnesc păreri fie preconcepute, fie expuse cu o doză mai mare sau mai mică de entuziasm, hotărârile aduse în congresul general studenţesc sunt un avertisment pentru cei ce nu vor să audă şi o indicaţie pentru cei ce ne iubesc.

Avertismentul: Cerem şi cu toată impetuozitatea, ca cei chemaţi să conducă destinele Ţării, să i-a măsuri din timp pentru a opri procesul de distrugere al culturei româneşti şi nu peste mult a fiinţei noastre etnice.

In caz contrar vom face noi din condeiu şi cuvânt: *spadă*.

Indicaţia: Prin naţionalismul ce

este conştinţa unităţii noastre organice şi sufleteşti şi care ne călăuzeşte, înţeleg să fim:

un factor activ al propăşirii naţionale un semnalator şi zăgăzuitor al piedecilor ce se opun desvoltării etnice şi în special.

Forţa care promovează cultura sub toate aspectele sale.

Victor Medrea

După congres

„Der Worte sind genug gewechselt,
Last mich auch endlich Thaten sehn".
(Goethe)

Cu un program bogat — poate puţin prea încărcat, — primul congres general studenţesc s'a desfăşurat în cadrul unor solemnităţi impunătoare, prin nota de demnitate şi entusiasm armonios, reunite. Sufletul tineresc, cu avânt şi patimă, s'a descărcat într'o serie interminabilă de discursuri înflăcărate. Parte din ele izvoreau din convingeri, adânc înrădăcinate şi din dorinţa sinceră de-a contribui la deslegarea numeroaselor şi încurcatelor probleme, care agită viaţa studenţească. O altă parte, din aceste discursuri, s'au plasat însă numai din ambiţia măruntă şi veleitatea condamnabilă a unor oameni lipsiţi de suprafaţă, cari vedeau în congres o trambulină de afişare şi parvenire.

Dar să trecem peste aceste considerente neînsemnate. Căci nu indivizii, cari şi-au perorat discursurile lor bombastice şi inutile, sunt cei vinovaţi.

Căci vina o poartă, în mare parte, organizatorii congresului, cari au dat frâu liber tuturor aspiraţiunilor demosthenice. De ceea-ce ne temeam nu am scăpat. Căci întreg congresul s'a decurs după vechiul tipic naţional.

Te-Deum, banchete, discursuri, cântece, urale, drapele, eşarfe, certuri, împăcări, îmbrăţişeri şi la urmă... o despărţire duioasă, „purtând fiecare în inimă amintirea neştearsă a unor clipe înălţătoare". Atât şi nimic mai mult. Adecă partea sentimentală complect satisfăcută. In schimb latura raţională tot atât de neglijată.

E adevărat că raportorii diferitelor probleme s'au prezentat peste aşteptare de bine. In concluziile lor se reflectează multă maturitate de gândire, putere de pătrundere şi spirit practic. Insă aceste concluzii nu au prea format un punct de apreciere serioasă din partea congresiştilor. In loc să se fi împărţit cele 4000 de studenţi în birouri şi secţii, pentru a lua în discuţie temeinică propunerile raportorilor, — totul s'a mărginit la defilarea cinematografică a oratorilor la tribună, care erau de o potrivă aplaudaţi, fără a fi, poate, nici măcar înţeleşi. Şi astfel congresiştii s'au despărţit după multă vorbă, însă puţină treabă.

Dar aceasta nu e atât de tragic. In sfârşit corective se găsesc în totdeauna, când nu e absentă buna intenţiă şi râvna de muncă.

Toate rapoartele prezentate trebuiesc publicate, de urgenţă, în întregime, pentru a le face cunoscute tuturor, celor ce se interesează de ele. Iar „centrele" vor trebui să-şi manifeste scurt, dar şi logic părerile lor, la toate aceste rapoarte. Uniunea le va centraliza şi va proceda, neîntârziat, la înfăptuirea lor.

Pentru aceasta se cere însă încă ceva. Anume grabnica reorganizare a „Uniunii", pe temelii sigure, aşa cum s'a propus din partea Centrului Cluj, în urma celor publicate în rândul trecut. E într'u adevăr egade uimitoare şi condamnabilă superficialitatea, cu care s'a trecut peste acest essenţialissim punct al congresului, care a fost lăsat la coada orogramului, când toată lumea era dbosită, nerăbdătoare şi plictisită Oare cui îi încumbă vina, în această privinţă?

Insă dacă nici nu s'a putut discuta şi soluţiona, la congres, problema reorganizării studenţeşti, totuşi conducătorilor conştienţi ai „Uniunii" le incumbă datoria imperativă de-a înfăptui acest deziderat urgent. Căci fără el nu se poate face nici un pas mai departe. Când vrei să zideşti o casă, trebuie să începi cu temelia şi nu cu tavanul.

Deci, în concluzie: dacă la Iaşi nu s'a făcut atât, cât am fi dorit să se înfăptuiască — va trebui să ne punem acum, ulterior, la **muncă** serioasă pentru a ridica nivelul cam decăzut al aspectului profesional pe care-l prezintă viaţa noastră studenţească.

Căci, vorba lui Virgiliu: *„Labor improbus omnia vincit!"*

Caius Bardoşi.

Zece Decemvrie la Cluj

La 28 Nov. 1922 studenţimea *clujană* a fost cea dintâiu care a dat strigătul de alarmă asupra pericolului jidovesc, alungând din sălile de disecţii pe colegii lor jidani.

La 4 Dec. studenţimea *ieşană* se solidarizează cu acţiunea Clujenilor şi la *10 Decemvrie* reprezentanţii tuturor centrelor universitare din Ţară se întrunesc la Bucureşti şi cer întroducerea şi aplicarea lui *„Numerus clausus"* în Universităţile româneşti.

Implinindu-se 4 ani de luptă şi sacrificiu studenţesc, studenţimea din toate centrele, a ţinut să sărbătorească cu tot fastul cuvenit această zi de sărbătoare *românească*.

Datorită faptului că autorităţile civile şi militare au permis sărbătorirea zilei, totul a decurs în cea mai perfectă ordine şi disciplină. Nu s'a spart nici un geam şi nu s'a înregistrat nici măcar un singur incident.

Este îmbucurător şi *autorităţile ar trebui să scoată învăţăminte pe viitor.*

Dimineaţa la orele 10 s'a oficiat un Te Deum la cele 2 biserici, ortodoxă şi unită, de unde studenţii în frunte cu drapelul centrului, au plecat manifestând pacinic pe străzile principale ale Clujului. In faţa redacţiei ziarelor „Adevărul" şi „Dimineaţa" timp de câteva minute s'a fluerat şi huiduit, strigându-se *„Jos anumita presă"*, *„Jos cu banditii condeiului şi scrisului românesc."*

Ajunşi în faţa „Lupoaicei", preşedintele centrului a arătat importanţa zilei de 10 Decemvrie şi legitimitatea luptei studenţeşti. Au vorbit rând pe rând reprezentanţii fiecărei facultăţi, declarând că se solidarizează la hotărârile luate în congres şi că vor continua lupta până la complecta satisfacere a revendicărilor noastre.

A participat şi un membru al centrului Bucureşti, care aduce salutul studenţimii bucureştene şi cere ca studenţimea clujană să ducă lupta până la capăt.

După masă la orele 3, s'a ţinut o şedinţă festivă în sala prefecturii, cu care ocazie s'a deschis şi *„Cercul de studii"* al centrului *„Petru Maior"*.

In faţa unui numeros public compus din studenţi şi alţi intelectuali, preşedintele centrului vorbeşte despre mişcarea studenţească inzistând

asupra comunismului dăunător ordinei de stat.

Declarând deschis „Cercul de studii“ dă cuvânt dlui profesor I. C. Cătuneanu. Dsa spune că studentul e dator să facă carte, însă fiind şi cetăţean trebue să lupte pentru apărarea culturii şi drepturilor româneşti primejduite de elementul jidovesc.

Citeşte apoi o scrisoare a profesorului Chamberlain, publicată la 1900 în „Noua revistă română“, din care reiese că România (Mică) nu poate şi nu trebue, în interesul vitalităţii sale, să acorde drepturi politice jidanilor.

Cuvântarea dlui profesor Cătuneanu, impunând tuturor o adâncă meditaţiune a problemei jidoveşti, a fost îndelung răsplătită cu aplauzele unanime.

Au mai vorbit delegatul centrului Bucureşti, studentul Mureşanu şi dl *Peneş,* care deschizând o listă de subscripţie pentru „Căminul Cultural Creştin“ a donat suma de 500 Lei.

Au urmat declamări, coruri şi câteva cântări executate la pian.

De aci studenţimea s'a risipit în cea mai deplină ordine şi linişte şi tot timpul zilei nu s'a întâmplat nici un incident.

I. Ş. G.

RECENZII

„Drumul de viaţă al bărbatului de azi“

de Pater Olasz Petru S. J.

Un punct luminos în apele tulburi, un semn de îndreptare la răscruce, un muzeu de răspunsuri la atâtea întrebări ale oamenilor veşnic nemulţumiţi cu ei înşişi, această carte trezeşte în cititor ecoul dangătului de clopot care anunţă primejdia. Autorul îmbrăţişează cu toată puterea lui de convingere problema vieţii bărbatului de azi care este un bolnav spiritual al satisfacerii prea des repetate a atâtor plăceri oferite recent de ceeace se chiamă „progres şi modernism.“ Rezultat al unor cercetări practice şi minuţioase cu spiritul ei real şi cu multe exemple, cartea inspiră încredere dela prima pagină. Este scrisă în limba maghiară. *(„a mai férfi életutja“).*

Viaţa unui bărbat se aseamănă unei curse cu obstacole şi meritul cărţii este tocmai acela că tratează problemele deschis, învăţând pe individul creştin să sară curagios peste orice piedecă, „să înoate chiar împotriva curentului apei“ şi nu să înconjoare în mod laş diferitele gropi ale ispitelor pentruca în urmă totuşi să cadă într'una din ele. Astfel într'o mare parte a cărţii autorul, s'ar putea spune că tratează chestiuni de educaţie socială modernă. Vorbeşte despre bărbat şi femeie, rolul femeiei în viaţa bărbatului, despre familie, educaţia copiilor, importanţa bisericei în educaţie şi despre răul ce-l pricinueşte presa, teatrul şi cinematograful jidovit în mijlocul unei populaţiuni creştine. Şi toate acestea *„pe bază de apărare a rasei creştine“.*

Natural că în primul rând autorul se îndreaptă către conaţionalii săi, minoritatea maghiară din Ardeal. Nu putem decât să privim cu simpatie iniţiativa călugărului Olasz Péter de a cerea să îndrume politica minoritară pe calea adevărată. Colaborare creştinească cu cetăţenii statului din care fac parte, aşa fel ca „respectul suveranităţii să nu mai fie atins şi ca cererile „echitabile“ ale minorităţii maghiare să fie îndeplinite.

Un capitol interesant pentru noi este acela în care autorul tratează „îndreptarea situaţiei minoritare“. „Societatea de eri — spune Péter Olasz — sângerează prin mii de răni. Pe aceasta le-a făcut în mare parte aşa numita „concepţiune modernă despre lume“.

Cu preciziune anatomică reliefează toate părţile roase de molii ale situaţiunei actuale şi putem afirma că este unul dintre puţinii minoritari cari nu văd în poporul dominant un lup cu gura căscată, atrăgând în acelaşi timp atenţiunea poporului său asupra lipitorilor jidoveşti.

„Situaţia suportabilă a minorităţii — scrie Peter Olasz — depinde nu numai de bunăcredinţa majorităţii, ci şi de educaţia conştientă a noastră“.

Terenul pe care trebuieşte îndreptată lupta imediat este cel economic, pentrucă întregul capital creştin este ameninţat de finanţa jidovească. „Trebuesc create cât mai multe întreprinderi particulare creştine iar cele existente trebuesc păstrate cu îngrijire. — *Fiecare creştin proprietar să-şi ţină de datorie sfântă de a nu-şi vinde casa, pământul sau vre-o întreprindere de a lui industrială sau comercială decât numai unui creştin“.* In această luptă economiea politică creştină va trece prin şcoala suferinţei din care va ieşi mult mai tare.

Mai multă căldură pune însă acolo unde scrie despre situaţia învăţământului ce se face în şcoală sau prin presa maghiară în întregime jidovită, Şi în legătură cu acestea cere Peter Olasz o reformă generală a moravurilor iudaizate şi introducerea în fiecare familie a principiului creştin de viaţă pentrucă după cum spune şi pedagogul Foerster „nu există moralitate fără religie“. (Wurmbrandt-Petrovici).

In rechizitoriul pe care-l face presei jidoveşti nu pune ură după cum îl învinuiesc jidanii şi nici măcar dispreţ. Dar nu cred că un maghiar care i-a citit cartea mai dă vre-un ban pentru o asemenea gazetă. Astfel la pag. 102 reproduce dogmele ziarului jidovesc „Keleti Ujság“ publicate în numărul din 4 Iunie 1926 şi anume; „Nu există D-zeu, nu există suflet, nu există morală, nu există pedeapsă după moarte şi nici iubire de rasă“. In acelaşi număr când e vorba să-i ameninţe pe antisemiţi aceiaşi jidani scrie „Există încă judecător deasupra norilor plini de fulgere şi eterne legi morale“. „Nunc risum teneatis“...

In continuarea acestui capitol Peter Olasz face un întreg program al educaţiei stienţifice şi morale ce va trebui să se dea tineretului creştin. Dacă această carte îşi va produce efectul după cum ne place a crede atunci vom avea în curând o reformă generală a teatrelor, a cinematografelor, a şcolilor de dans, a direcţiunei pornografice în literatură, cu un cuvânt o aerizare igienică a tuturor instituţiunilor pe cari lacoma salivă jidovească le-a murdărit deja prea mult.

Pentru mişcarea cuzistă se poate vedea din această carte că Peter Olasz are o simpatie evidentă. „Antisemitismul — este după dânsul — dorinţa de a trăi a popoarelor conştiente“. — Problema de apărare a rasei este curentă şi actuală şi între minoritari şi nu este permis să fie neglijată. Cuzismului îi revine sarcina de-a readuce sub pavăza crucii muncitorii înstrăinaţi de sofismele socialiste, fie ei români sau unguri.“

Cartea se recomandă singură în felul că dupăce ai citit-o odată, eşti ispitit s'o reciteşti a doua oră.

Cr.

INFORMAȚIUNI

Studențești

Adresă dela Soc. „Arboroasa“

Primim la redacție următoarea adresă din partea Cercului studențesc *„Arboroasa“*, spre publicare:

„Adunarea generală a Cercului studențesc „Arboroasa“ din Cernăuți ținută în ziua de 5 Decemvrie a. c. aduce cele mai vii mulțumiri, în special:

A. S. R. Principesei Ileana, — care a binevoit să patroneze cu prezența Sa serbarea dela Putna, unde s'a desvelit monumentul marelui poet Mihail Eminescu.

Ține să mulțumească totodată și acelora, cari înțelegând importanța acestei serbări au contribuit nu numai cu subscrieri de fonduri pe listele de subscripție, ci și cu prezența lor, venind din cele mai îndepărtate colțuri ale țării, dovedind unirea sufletească ce trebue să se cimenteze între fiii acestui popor, gata oricând să se jertfească pentru apărarea „Credinței, Coroanei, Neamului și Ogorului nostru strămoșesc“.

*

Societatea Studenților în Medicină și-a ales următorul comitet pentru anul 1926—27:

Președinte: Stroia Stanciu.
Vicepreședinte: Dinescu Ioan.
Secr. general: Măgureanu George.
Casier: Purge George.
Bibliotecar: Russu G. Ioan.
Secr. de ședință: Mihalaș George, Negoescu Dtru, Vulcu Petru.
Membrii în comitet: Ciuruga Eugen, Foiaș Ciprian, Ioniță George și Rusu Viorel.

Urăm noului comitet cea mai frumoasă și rodnică activitate pe tărâmul național și igienic, pe care lucrează cu atâta dragoste și ardoare.

*

Societatea culturală „Someșana“, în ședința din 16 Nov. a. c. și-a ales următorul comitet:

Președinte: Drd. Leon Prodan (med.); Vice-președinte: Ionel A. Mureșanu (drept); *Secretar general:* Petru Șuvagău (drept); *Cassar:* Nicolae Boldor (drept); *Controlor:* Traian Rebreanu (drept); *Bibliotecar:* Ioan Prodan (med.); *secretari de ședință:* Zeno Barbul (drept), Liviu P. Mureșeanu (științe) și Pintea Gherasim (litere).

Membri în comitet: Drd. Emil Forna (med.), Drd. Alex. Peter (drept), Drd. Ioan Olteanu (med.), Cornel Ungur (drept). *Comisia artistico literară:* Veturia Filip (științe), Aurica Boroș (farm.), Viorica Bocoș (med.), Livia Șanta (științe), Teofil Bugnariu (litere), Ion Fărăianu (conserv.). D-l Drd. Emil Forna a fost proclamat președinte de onoare al societății.

S'a hotărât ținerea unui ciclu de conferințe la Cluj, cu concursul d-nilor prof. universitari, precum și începerea Conferințelor populare la sate, solicitându-se concursul „Astrei“.

*

Cercul Studențesc „Valea Arieșului“, și-a ales următorul comitet pe anul 1926—27:

Președinte: Corneliu R. Todea.
Vice-președinte: Siodor Todea.
Secr. general: Mihail Iosivaș.
Secr. de ședință: Ioan Oniga și Aurel Oniga.
Controlor: Dra Elena Jina.
Cassier: Valer I. Dragota.
Bibliotecar; Valer I. Bratu.
Preș. com. art. lit.: Ștefan Pintea.
Membrii în comisia artistică literară: Dra A. Ioanette, E. Marcu și M. Urcan.

*

Proces studențesc. *Marți în ziua de 14 l. c. a avut loc în fața Consiliului de Războiu din Cluj, procesul intentat de către pretorul Russu din Ileanda Mare studentului* **I. A. Mureșianu,** *pentru crim de ultragiu.*

In urma pledoariilor dlor **general Anastasiu** *și* **Dr. Valeriu Pop,** *studentul Mureșeanu a fost achitat cu majoritate de 4 voturi.*

*

Iudaizarea Operii „Române“ din Cluj. Avem și noi o citadelă a artei naționale în capitala ardealului: e *„Opera Română“*. Până mai eri au pătruns în această instituție tot felul de elemente neromânești (ruși, unguri, nemți etc.), culeși din toate colțurile, fără nici un criteriu de selecțiune. Vinovatul: dl. *Popoviciu* zis *Bayreuth,* fost cântăreț și actual director, cu plete de argint și cu celelalte calități și, mai ales, defecte, inerente unei vârste înaintate.

Până aici, treacă meargă! Dacă publicul clujan e atât de mediocru și insolent încât înghite toate capriciile fostului bariton dela Baysenoh, nimic de zis.

Dar s'a întâmplat acum ceva grav Foarte grav!

Dl. Popoviciu, probabil dorind să fie tămâiat de presa Sărindarului, a început să primească **jidani** la Operă, inaugurând astfel epoca de iudaizarea a artei noastre naționale.

Astfel a lăsat să cânte pe scena Operii, doi jidani mediocri: *Borelli et Algazi.* Dar aceștia au fost numai... *„oaspeți“*.

Acum însă e pe cale să ne câștige, cu titlu de solist permanent, pe un alt jidan: *Oberländer,* pe care vrea să-l aducă din capitală.

Iar pe un alt jidan periculos: *Sugár Frigyes* l'a și angajat. Acest specimen iudaic a fost bolșevic pe timpul lui Bela Kuhn. In ultimul timp a avut angajament la teatrul iudeo-maghiar a lui Ianovics din Cluj. Firma „Renner“ l-a trimis în repețite rânduri la Berlin, pentru a ncheia transacții cu piele. Și pe acest misit jidan va trebui să-l tolerăm la Opera noastră?

Un alt jidan: *Elinski* vrea să se vâre în locul de director de scenă. Aceasta ar fi încoronarea judaizării. Căci atunci voce creștină nu ar mai avea ce căuta la Cluj. Am ajunge mai rău, decât cum stau ungurii azi, cu alor cultură: „națională.“

Dar vom ști să reacționăm la timp, fără a alege mijloacele. Scurt și categoric. Cei cu musca pe căciulă să ia seamă!

*

Parastas

Vineri în 17 l. c. se împlinesc 8 ani de când studentul Petrovici a fost ucis în toiul revoluției din 1918 de către hoardele săcuești, pentrucă purta tricolorul românesc.

Societatea Academică „Petru Maior“ își îndeplinește o sfântă datorie, făcând un parastas Duminecă în 19 l. c. în memoria martirului nostru.

*

Rectificare

In numărul trecut al revistei noastre s'a strecurat o greșală la „Statistici“. S'a scris că la Chișinău sunt 62,000 jidani, ori această cifră a fost înainte de „potopul lăcustelor“, deci în 1918. Astăzi jidanii formează a treia parte din populație, deci 240,000 suflete. Să luăm aminte!